

1401

Forespørgsel til

Conseilspræsidenten.

1402

hed, naar jeg finder det nødvendigt at fremdrage denne Sags Historie i ærede Medlemmers Erindring; for Nogle vil den være i frist Minde, for Andre vil det maaske ikke være af Veien at erindre derom. Ved Lov af 24de April 1868 blev det, som bekendt, vedtaget, at der skulde udføres Jernbaneanlæg fra Holstebro til Esbjerg og fra Esbjerg til Lunderskov; det er den jyske Vest- og Sydbane. Retningen bestemtes ved Loven af 14de Mai 1870, og Omkostningerne bleve for begge Baner anslaaede til et Beløb af 3,300,000 Rd. Banen skulde være færdig og afleveret til den 1ste Juli 1874, og det Samme gjælder om den senere vedtagne Sidebane til Ribe, som ligeledes skulde være færdig til samme Tidspunkt eller senest til 1ste Januar 1875. Det samme Forhold gjælder endvidere med Hensyn til Esbjerg Davn, der ganske vist efter den oprindelige Bestemmelse skulde have været færdig til 1871, men hvis Fuldførelse bestandig er trukken faaledes ud, at man har fundet sig i, at den endelige Frist blev sat til samme Tidspunkt som det, der er sat for Banernes Fuldbendelse, altsaa ogsaa til 1ste Juli 1874. Dette er Udgangspunktet. Naar vi nu komme til Spørgsmaalet om Udførelsen af de ved Lov vedtagne Planer, møde vi de første Forhandlinger i Samlingen 1870—71, da Spørgsmaalet første Gang blev reist. Det er indlysende, at der, naar disse Baner skulde fuldføres indenfor den fastsatte Frist, maatte være en temmelig almindelig Erkjendelse af, at det vilde være urigtigt at anvende stort under 3 Aar til deres Bygning. Hermed skal dog ikke være sagt, at de ikke kunde fuldføres i kortere Tid, men mange Hensyn maatte tale for, at der anvendtes et noget længere Tidrum, og navnlig det Hensyn, at de da utvivlsomt kunde blive billigere udførte. Imidlertid fremlagdes Finantslovsforlaget for 1871—72 uden noget Forslag om at paabegynde disse Jernbaneanlæg. Grunden hertil laa dog i Begyndelsen af Samlingen meget nær, idet man maatte erkjende, og erkjendte, tror jeg, fra alle Sider, at Forholdene i Europa og det Forhold, hvori vi den Gang stode til de europæiske Begivenheder, maatte gjøre det usikkert, at vi ikke i det Øieblik bandt os til et Foretagende, der vilde udkræve saa store Midler. Derom var Regjeringen ogsaa faaledes paa det Stene, at der end ikke havde været Spørgsmaal om at indhente Udtalelser fra Teknikere om, hvorvidt Banens Fuldførelse indenfor den loobestemte Frist alligevel kunde være sikret. Da imidlertid de politiske Forhold i Vinterens Løb stillede sig faaledes,

at man ikke længere der ud af kunde hente i alt Fald noget fuldgjældigt Motiv til at opgive at sætte Sagen i Gang, blev dette Spørgsmaal reist fra Finantsudvalgets Side paa den Maade, at man affordrede Teknikerne, og da navnlig Jernbanedirektøren, en Erklæring med Hensyn til det Spørgsmaal, om man kunde anse det for sikkert, at Banerne kunde blive færdige indenfor den loobestemte Tidsfrist, naaget Arbejderne paa dem ikke strax paabegyndtes. Jernbanedirektørens Erklæring i saa Henseende var ikke synderlig tydelig, det skal indrømmes, men den gik dog ud paa, at der ingen Fare vilde være til Stede i den Retning, eller at der, med hans egne Ord, „neppe vilde være nogen Vanstuelighed til Stede“ — nemlig for Fuldførelsen — „naar alle de forskellige, meget vidtløftige Forarbejder udføres i næste Finantsaar“ — altsaa i 1871—72 — „og naar Kontrakt om Anlaget udføres saa betimeligt, at den eventuelle Entrepreneur kan være rede til at begynde Arbejderne med fuld Kraft den 1ste April 1872.“ Denne Erklæring blev den Gang noget forskjelligt opfattet her i Thinget, idet man fra en Side — og dertil sluttede Flertallet i Finantsudvalget sig — byggede paa Regjeringens Udtalelser og paa den afgivne Erklæring om, at der ingen Fare vilde være for Banens Fuldførelse i rette Tid, medens derimod et Mindretal i Finantsudvalget, som senere blev støttet af et meget stort Mindretal her i Salen, ikke mente at kunne lade sig nøie med denne Erklæring, men maatte tilraade, at der trods disse Udtalelser blev paabegyndt paa Sagen og i alt Fald gaves en Bevilling, der kunde sikkre Kontraktens Afslutning i det kommende Finantsaar. Alle her i Thinget vare i øvrigt enige om, at hvis vi skulde være sikre paa, at Banerne kunde blive færdige i rette Tid, maatte Kontrakten være afsluttet inden det kommende Finantsaars Udgang, og jeg tror, at den daværende Indenrigsminister erkjendte det Samme, idet han nemlig den Gang til 3die Behandling af Finantsloven stillede forskellige mindre Forslag, der gik ud paa at bemyndige ham til at udføre samtlige de nødvendige Forarbejder, for at der med fuld Kraft kunde begyndes paa de egentlige Arbejder til 1ste April 1872. Han udtalte endvidere den Gang, at hans Mening var, at Kontrakten, som nødvendigvis maatte være afsluttet et ikke ringe Tidrum forud for Finantsaarets Begyndelse, skulde være afsluttet ved Nytaarstid, altsaa naar Rigsdagen paa Ny var samlet, og naar han da havde Udsigt til at faae de fornødne Bevillinger. Jeg maa imidlertid derved minde om, at der ved de fornødne Bevillinger